

Agnieszka Pazderska¹

Internetowa aktywność młodych dorosłych – raport z badań empirycznych

STRESZCZENIE Artykuł prezentuje wyniki badań empirycznych dotyczące aktywności internetowej młodych dorosłych. Nowe technologie komunikacyjne i informacyjne mają wpływ na niemal każdą płaszczyznę życia. Młodzi dorośli już od najmłodszych lat mieli styczność z cyberprzestrzenią, co oznacza, że w odróżnieniu od starszego pokolenia internet jest dla nich naturalnym środowiskiem życia. Głównym celem analizy zebranego materiału empirycznego było wskazanie poziomu aktywności ankietowanych w internecie. Niniejszy artykuł jest próbą zbadania relacji, jakie zachodzą pomiędzy aktywnością respondentów w przestrzeni wirtualnej a ich cechami społeczno-demograficznymi (wiek, płeć, poziom wykształcenia, miejsce zamieszkania), ilością czasu spędzanego w internecie, zainteresowaniem polityką, poglądami politycznymi oraz udziałem w wyborach parlamentarnych. Hipotezą badawczą jest założenie, że młodzi dorośli charakteryzują się niskim poziomem internetowej aktywności. Wyniki badań potwierdzają hipotezę i wykazują, że ankietowani cechowali się niskim poziomem aktywności internetowej. Ponadto dostrzeżono korelacje pomiędzy czasem spędzonym w internecie, zainteresowaniem polityką, poglądami politycznymi oraz udziałem w wyborach parlamentarnych. Badana grupa deklaruje, że korzysta z sieci ponad cztery godziny dziennie, umiemy określić własne poglądy polityczne, uczestniczą w wyborach, a także wskazują, że ich zainteresowanie polityką jest duże lub bardzo duże cechowała się wyższym poziomem aktywności w sieci.

SŁOWA KLUCZOWE aktywność internetowa, internet, nowe media, młodzi dorośli, badania empiryczne

¹ Mgr, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Wydział Nauk o Polityce i Administracji,
e-mail: agnieszkapazderska@wp.pl, ORCID: 0000-0002-7412-4474.

Wstęp

Żyjący na przełomie VI i V w. p.n.e. Heraklit z Efezu wygłosił słynny pogląd, że wszystko płynie jak rzeka. Metafora rzeki utożsamiana jest z fundamentalnymi cechami świata, czyli względnością i zmiennością wszystkiego, co istnieje. Według Heraklita do tej samej rzeki nie można wejść dwa razy, gdyż nieustannie napływają do niej nowe wody (Gudaniec, 2021). Platon w późniejszych koncepcjach filozoficznych wskazał, że nie można powiedzieć, że „jesteśmy, bo jesteśmy i nie jesteśmy zarazem, prawdą jest tylko, że się zmieniamy” (Tatar-kiewicz, 2014, s. 32). Nie istnieją rzeczy o stałych właściwościach, nie ma bytu, jest tylko ciągłe stawanie się (Tatar-kiewicz, 2014). Teoria powszechnej zmienności, tj. wariabilizm występuje w wielu nurtach filozoficznych (m.in. w dialektyce, ewolucjonizmie czy w dynamizmie). Echo starożytnego wariabilizmu ma odzwierciedlenie również w teraźniejszości. Współczesność ukazywana jest przez badaczy w różnorodny sposób, akcentując odmienne atrybuty obecnej rzeczywistości. Koncepcja płynnej nowoczesności Zygmunta Baumana zakłada, że relatywizm oraz zmienność są fundamentalnymi właściwościami zastanego świata (Urbaniak, 2014). Płynna nowoczesność wydaje się być kluczem do zrozumienia i wyjaśnienia obecnie występujących zjawisk. „Płynność jest właściwością cieczy i gazów [...] Ciecze i gazy różnią się od ciał stałych tym, że znajdując się w stanie spoczynku, nie wytrzymują działania sił powierzchniowych lub ścinających i ulegają ciągłym odkształceniom” (Bauman, 2006, s. 5). Płynność, o której wspomina autor, jest efektem słabszego uporządkowania, a cząsteczki w substancjach płynnych w odróżnieniu od ciał stałych zachowują się w sposób chaotyczny (Lenartowicz-Podbielska, 2016). Płyny nie zachowują zbyt długo jednego kształtu. W zależności od przestrzeni, którą w obecnej chwili zajmują, w każdym momencie są w stanie się zmienić. Dla nich bardziej istotny jest czas aniżeli przestrzeń, w której się mieszczą. W łatwy sposób przemieszczają się i w przeciwieństwie do ciał stałych niełatwo je powstrzymać, ponieważ są w stanie ominąć każdą przeszkodę, rozpuszczając ją lub po prostu torując sobie drogę. Pomimo że zazwyczaj ciecze kojarzone są z „lekkością”, niektóre z nich są cięższe od części ciał stałych. Ta metafora według Baumana trafnie oddaje istotę etapu współczesnej historii (Bauman, 2006). Społeczeństwo płynnej nowoczesności cechuje się niekontrolowaną zmianą, co niesie za sobą brak stałego odniesienia i niepewność. Konsekwencją tego jest życie w ciągłym lęku i niepewności, co skutkuje bezradnością. W coraz mniejszym stopniu człowiek jest reżyserem

własnego życia, ponieważ o ludzkich losach zazwyczaj decyduje charakter epoki, a nie potrzeba czy wola (Peret-Drażewska, 2014).

Młodzi dorośli, czyli ludzie, których dotyczą niniejsze badania, to osoby pomiędzy 18–20. a 30–35. rokiem życia. Granica ta jest umowna i zależna od indywidualnych momentów rozpoczęcia ważnych procesów rozwojowych. Dolny próg wieku związany jest z przyznaniem jednostce określonych przywilejów oraz praw i obowiązków obywatelskich, natomiast górny jest bardziej umowny i wyznacza zazwyczaj czas osiągnięcia stabilizacji życia zawodowego i rodzinnego (Gurba, 2011, s. 287). Okres wczesnej dorosłości uważany jest za szczególnie trudny w życiu jednostek. Młodzi dorośli z jednej strony doświadczają szczytu własnych możliwości fizycznych, aktywności czy kreatywności, ale z drugiej narażeni są także na liczne konflikty i sytuacje stresowe związane z podejmowaniem nowych ról społecznych. Źródłem dodatkowych trudności są właśnie realia ponowoczesności. Socjologowie, w tym Bauman, zaznaczają, że współczesne, płynne społeczeństwo nie tworzy jednoznacznych oczekiwań odnośnie do podejmowanych ról społecznych, płciowych i zawodowych wobec jednostek wkraczających w dorosłe życie. Konsekwencją chaosu i braku ustalonych reguł w społeczeństwie postindustrialnym jest dezaktualizacja przypisywanych jednostkom ról w okresie wczesnej dorosłości, w tym podjęcia obowiązków obywatelskich, wyboru małżonka, założenia rodziny, prowadzenia domu, a także rozpoczęcia pracy zawodowej. Nacisk na indywidualizm oraz swoboda wyboru stawiają jednostkę przed wykreowaniem własnego, zindywidualizowanego przebiegu życia (Gurba, 2011).

Jak zauważa Jeffrey Arnett (2006), w ostatnim czasie zaszły duże zmiany w społeczeństwie, charakteryzujące się przede wszystkim spadkiem liczby zawieranych małżeństw oraz późniejszym narodzeniem pierwszego dziecka. Decyzja o zawarciu małżeństwa podejmowana jest w coraz późniejszym wieku. Młodzi dorośli coraz częściej odsuwają w czasie także decyzję dotyczącą wejścia w stabilny związek lub deklarują chęć życia w pojedynkę (Brzezińska i in., 2011). W Polsce przyczyną wspomnianych zmian są m.in.: rewolucja technologiczno-informacyjna, transformacja ustrojowa, demokratyzacja systemu politycznego czy przemiany gospodarcze mające znaczący wpływ na reorganizację stylów życia współczesnych pokoleń (Ostafińska-Molik, 2012). Młodzi ludzie dorastający po roku 1989 często przez wielu badaczy określani są jako „inna” młodzież. Rzeczywistość transformacyjna, która dla starszego pokolenia nieraz wiązała się z traumatycznymi i dramatycznymi przeżyciami, dla młodych stanowi naturalny świat. Wartości związane z wolnością, swobodą wypowiedzi, partycypacją

polityczną czy sukcesem – wcześniej znacznie ograniczone – stały się oczywistością dla generacji dorastającej po 1989 r. (Szafraniec, 2011).

Aktywność internetowa – założenia teoretyczne

Począwszy od końca lat 70. XX w., świat zaczął się zmieniać w kierunku jego informatyzacji i wirtualności. Pierwszy internetowy system tablicy ogłoszeń pozwalał ludziom posiadającym nieporęczny sprzęt komputerowy i dostęp do linii telefonicznych wymieniać się dokumentami, czytać informacje online, a także wysyłać wiadomości. W latach 80. Usenet oraz e-mail stały się popularne wśród użytkowników internetu. W 1991 r. zadebiutował World Wide Web, a kilka lat później powstały wyszukiwarki, portale i strony *e-commerce*. Na przełomie tysiącleci pojawiły się pierwsze serwisy społecznościowe i blogi (Palfrey & Gasser, 2008). Transformacja Web 1.0 w kierunku Web 2.0 zmieniła nade wszystko postrzeganie odbiorcy tylko jako biernego konsumenta informacji. Dotychczas bierni użytkownicy internetu stali się aktywnymi twórcami, którzy swoim działaniem mogą wpłynąć na kształt funkcjonowania sieci (Sarowski, 2017). Web 2.0 to szczególny rodzaj stron internetowych cechujących się między innymi tym, że nie ma tradycyjnego podziału na twórców i odbiorców. Użytkownicy mogą zarówno oglądać strony, jak i je tworzyć. Klasycznym przykładem stron Web 2.0 jest Wikipedia, na której każdy może zamieszczać informacje. Ponadto do takich stron zaliczane są także serwisy społecznościowe czy blogi (Grodzka, 2009).

Nowe technologie w coraz większym stopniu przekształcają funkcjonowanie społeczeństw. W szkołach i na uniwersytetach stosowana jest technologia informacyjna i komunikacyjna (ICT) zarówno w wymiarze administracyjnym poprzez prowadzenie e-dzienników czy stron internetowych, jak i w wymiarze edukacyjnym poprzez np. platformy e-learningowe (Tomczyk, 2017). W jednostkach administracyjnych wykorzystywane są e-usługi umożliwiające obywatelom obsługiwanie spraw urzędowych przez internet.

Również w sferze politycznej sieć pełni wiele funkcji. Leszek Porębski wskazał kilka cech ICT mających wpływ na politykę z punktu widzenia obywatela oraz jego roli w życiu politycznym. Obrazowo nazwał je „więcej, szybciej, taniej”. Autor zwrócił uwagę na aspekt ilościowy, prędkość komunikacji, a także obniżenie kosztów funkcjonowania aparatu władzy. Obecnie można mówić o znacznie większej ilości informacji oraz podmiotów ją tworzących. Niemal każdy użytkownik sieci może stać się kreatorem wiadomości politycznych, które następnie udostępniane są w Internecie. Ponadto prędkość komunikacji z jednej

strony umożliwia bezpośrednie dotarcie polityków do obywateli i potencjalnych wyborców, natomiast z drugiej daje możliwość kontaktu obywatela z władzą bez ograniczeń czasowych, a także umożliwia wymianę poglądów pomiędzy obywatelami. Trzecią cechą ICT, o której wspomina autor, jest obniżenie kosztów funkcjonowania władzy, co wpływa na niższe koszty komunikacji czy procedur wyborczych (Porębski, 2013).

Zarówno zasięg internetu, jak i sposób oddziaływania na odbiorcę pozwalają przypisać mu określone funkcje. Ewa Chuchro wymienia po pierwsze – funkcję informacyjną, która związana jest z łatwym dostępem do różnego rodzaju treści, po drugie – funkcję kształcącą, wynikającą z wielu możliwości, za pomocą których można uzyskać wiedzę z różnych dziedzin, po trzecie – funkcję stymulującą, polegającą przede wszystkim na rozbudzeniu różnorodnych zainteresowań, a jednocześnie na wzmocnieniu motywacji. Autorka wymienia także funkcję interpersonalną, związaną z zaspokajaniem potrzeby kontaktów międzyludzkich, funkcję wychowawczą, a także funkcję ludyczną, polegającą na dostarczaniu różnego rodzaju rozrywek (Chuchro, 2005). Korzystanie z sieci jest coraz bardziej powszechne wśród polskiego społeczeństwa. Potwierdza to raport Centrum Badania Opinii Publicznej, na którego podstawie można zaobserwować, iż o ile w 2002 r. jedynie 17% badanej grupy deklarowało, że korzysta z internetu, o tyle w 2020 r. było to już 68% respondentów. Odsetek osób korzystających z internetu był zależny od wieku badanych, gdyż najbardziej aktywnymi osobami byli ankietowani od 18. do 24. roku życia (98%) oraz osoby od 25. do 34. roku życia (95%) (*Korzystanie z internetu*, 2020).

Jednakże należy podkreślić, iż z komunikowaniem w sieci związane są pewne ograniczenia. Jednym z najważniejszych jest wykluczenie cyfrowe. Jest to podział społeczeństwa na osoby korzystające z nowych narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych oraz osoby, które z różnych przyczyn nie mają takiej możliwości. Można rozróżnić dwie zasadnicze przyczyny wykluczenia cyfrowego. Pierwsza z nich to czynniki natury obiektywnej, związane z kwestiami technicznymi, czyli np. brak dostępu do sprzętu, infrastruktury czy mediów. Drugą przyczyną natomiast są postawy psychologiczne (subiektywne), cechujące się obawami związanymi z korzystaniem z internetu czy niski poziom umiejętności i motywacji (Kalinowska-Żeleźnik, 2017).

Badacze zajmujący się aktywnością internetową dzielą użytkowników cyberprzestrzeni na różne kategorie. Częstym i powszechnie znanym kryterium jest przynależność do określonej generacji. Można tutaj wymienić Pokolenia: X, Y i Z (M. Maciąg & K. Maciąg, 2017). Pokolenie X to osoby urodzone pomiędzy

1965 a 1980 r., co oznacza, że zarówno okres dorastania, jak i pierwsze lata dorosłości przypadły na czas restrukturyzacji gospodarki (Waśko, 2016). Jest to generacja, która pierwszy kontakt z nowymi technologiami komunikacyjnymi miała w okresie dorosłości. Pokolenie Y natomiast to osoby urodzone w latach 1981–1995. Mają one zupełnie inne potrzeby aniżeli starsze pokolenia, co jest spowodowane posiadaniem i korzystaniem z najnowszych technologii już we wczesnym wieku. Przedstawiciele tej generacji preferują otrzymywanie informacji szybko, najlepiej wykorzystując nowoczesne rozwiązania technologiczne. Jeśli chodzi o Pokolenie Z, są to osoby urodzone na przełomie XX i XXI w. Jest to generacja nieustannie podłączona do sieci internetowej. Nowe technologie, w tym smartfony, tablety czy komputery są dla nich podstawowymi narzędziami, takimi jak np. czajnik czy żelazko (Stoppel, 2020).

Z kolei w 2001 r. Marc Prensky podzielił użytkowników internetu na cyfrowych tubylców i cyfrowych imigrantów. Cyfrowi tubylcy to osoby, które urodziły się w czasach istnienia technologii cyfrowej, co oznacza, że nie znają oni świata bez internetu i zmian technologicznych, a cyberprzestrzeń jest dla nich całkowicie naturalnym środowiskiem. Cyfrowi imigranci to wszyscy ci, którzy urodzili się, zanim technologie informacyjne i komunikacyjne stały się istotną częścią krajobrazu informacyjnego. Osoby te wychowały się w świecie bez cyberprzestrzeni, do którego na pewnym etapie życia musiały się dostosować (Combes, 2009). Cyfrowi tubylcy stanowią stale rosnącą grupę dzieci, nastolatków, a obecnie młodych dorosłych, którzy przez całe życie byli zanurzeni w technologiach cyfrowych. Pomimo że dla młodych ludzi internet jest środowiskiem naturalnym, to nie dysponują oni szeroką wiedzą na temat technologii. Wiedza, którą posiadają, jest często ograniczana do możliwości korzystania z podstawowych pakietów biurowych, wysyłania e-maili lub wiadomości tekstowych na portalach społecznościowych, a także w celu surfowania po sieci. Wszechobecność technologii w życiu młodych ludzi nie doprowadziła do poprawy umiejętności wyszukiwania informacji (Kirschner & Bruyckere, 2017). Według badań CBOS z 2020 r., mimo że prawie wszyscy młodzi dorośli (osoby od 18. do 34. roku życia) wskazywali, że korzystają z internetu, to jedynie połowa z nich deklaruje, że czytała internetowe wersje gazet i czasopism, dokonywała wpisów na forach i w serwisach społecznościowych oraz czytała blogi internetowe. Jedna trzecia ankietowanych deklaruje, że słuchała radia przez internet. Znacznie częściej młodzi dorośli wskazywali, że rozmawiali przez komunikatory internetowe (94%), a także oglądali przez internet telewizję, filmy, seriale oraz nagrania wideo (76%) (*Korzystanie z internetu*, 2020). Potwierdza to tezę, że pomimo częstego

użytkowania nowych mediów młodzi ludzie korzystają z internetu głównie w celach rozrywkowych i komunikacyjnych.

Metodologia badań

Problematyka dotycząca aktywności internetowej młodych dorosłych to jedynie część projektu badawczego realizowanego w ramach badań, których efektem jest sporządzenie pracy doktorskiej. Celem badań empirycznych jest wskazanie poziomu aktywności internetowej w grupie młodych dorosłych. Gromadzenie i analiza materiału empirycznego zostały podporządkowane poszukiwaniu odpowiedzi na pytania o to, jaki jest poziom aktywności internetowej wśród młodych dorosłych, czy jest on zróżnicowany ze względu na wiek, płeć, poziom wykształcenia, miejsce zamieszkania, czas spędzony w Internecie, zainteresowanie polityką, poglądy polityczne oraz udział w ostatnich wyborach parlamentarnych², a jeśli tak, to w jakim zakresie. Hipotezą badawczą jest założenie, że młodzi dorośli cechują się niskim poziomem aktywności internetowej.

Weryfikując hipotezę, autorka przeprowadziła badania sondażowe. Prezentowane dane zebrano w okresie od maja do października 2019 r. Badania przeprowadzono na grupie 608 osób w wieku od 18. do 34. roku życia. Objęci badaniem młodzi dorośli zostali dobrani kwotowo ze względu na wiek, płeć, miejsce zamieszkania oraz poziom wykształcenia – adekwatnie do obecnej struktury demograficzno-ludnościowej województwa kujawsko-pomorskiego.

Pomiary zostały zrealizowane przez autorkę samodzielnie. 68% zgromadzonych kwestionariuszy ankiet zostało przeprowadzonych w formie elektronicznej, w szczególności wykorzystując media społecznościowe. Link do kwestionariusza ankiety udostępniany był na licznych grupach dedykowanych mieszkańcom województwa kujawsko-pomorskiego, m.in. „Bydgoszczanie”, „Bydgoszcz Leśne”, „Bydgoszcz Fordon”, „Bydgoszcz Kapuściska”, „Toruń i okolice”, „Golub-Dobrzyń”, „Nakło nad Notecią”, „Szubin”, „Żnin”, „Brodnica”, „Pakość”. Jeśli chodzi natomiast o kwestionariusze papierowe, były one kompletowane przede wszystkim w licznych zakładach pracy, na uczelniach wyższych oraz w domach parafialnych. Autorka ma świadomość, iż uzyskane wyniki badań nie są reprezentatywne dla całej populacji młodych dorosłych zamieszkujących obszar

² Badania empiryczne były przeprowadzone w 2019 r., co oznacza, że ostatnie wybory parlamentarne dla respondentów odbyły się w 2015 r.

objęty pomiarem. Niemniej jednak stosunkowo duża oraz różnorodna próba umożliwiła dokonanie wartościowej charakterystyki badanej grupy.

Część kwestionariusza ankiety poświęcona aktywności internetowej młodych dorosłych składała się z 40 pytań. Aktywność internetowa w niniejszych badaniach empirycznych opierała się na czterech zmiennych, do których autorka zaliczyła: 1) partycypację i mobilizację polityczną w Internecie, 2) aktywność w mediach społecznościowych, 3) slaktywizm oraz 4) aktywność szerzącą nienawiść w sieci. Zadaniem respondentów było udzielenie odpowiedzi na pytania poprzez wybór jednego z dwóch wariantów odpowiedzi, tj. „tak” lub „nie”. Wskaźnikiem ogólnego poziomu internetowej aktywności była punktowa suma odpowiedzi. Dodatkowo diagnozie poddane zostały również zależności zachodzące pomiędzy cechami społeczno-demograficznymi a mierzonymi zmiennymi. W celu udzielenia odpowiedzi na pytania badawcze wykonano analizy regresji w ujęciu Bayesowskim za pomocą pakietu brms.

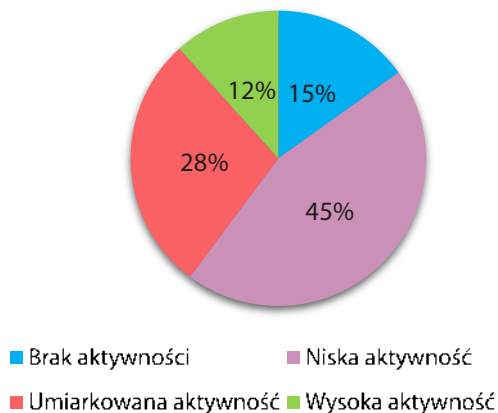
Wyniki badań empirycznych

W celu analizy stopnia aktywności internetowej w pierwszej kolejności wykonano rekodowanie surowych punktów na skalę porządkową. Punkty z zakresu 0–8 przypisano do poziomu brak aktywności, punkty z zakresu 9–16 do niskiego poziomu aktywności, punkty z zakresu 17–24 do średniego poziomu aktywności, natomiast punkty z zakresu 25–40 do silnego poziomu aktywności. Przypisanie zakresów 25–32 oraz 33–40 do tego samego poziomu podyktowane było bardzo małą proporcją osób z punktami 33 i 40 (4 osoby). Jak można zauważyć na poniższym wykresie, największa część respondentów uzyskała wynik w przedziale od 9 do 16 punktów, co uplasowało ich na niskim poziomie aktywności internetowej. Na drugim miejscu znaleźli się ankietowani cechujący się umiarkowaną aktywnością (uzyskali punkty z zakresu 14–24). Natomiast badani wyróżniający się wysokim poziomem aktywności, a także brakiem aktywności stanowili najmniej liczne grupy.

Współczynniki regresji dla modelu ze wszystkimi predyktorami oraz wartości $\log[BF]^3$ dla poszczególnych modeli w kolejności, w jakiej wprowadzano je do modelu,

³ W celu oceny wiarygodności statystycznej wprowadzonych efektów oraz siły tych efektów dla każdego kolejnego modelu wyliczono logarytm czynnika Bayesa (ang. *Bayes Factor*, BF) względem modelu poprzedzającego. Wartości $\log[BF]$ z zakresu od 1 do 2,30 wskazują na występowanie umiarkowanie silnego efektu, wartości $\log[BF]$ z zakresu 2,30 do 3,40 wskazują efekt silny, od 3,40 do 4,61 to efekt bardzo silny, natomiast większe niż 4,61 to efekt ekstremalnie silny. Wartości $\log[BF]$ mniejsze niż 1 wskazują, że dodany do modelu predyktor nie miał statystycznie wiarygodnego efektu (Friston i in., 2006).

Internetowa aktywność młodych dorosłych

Wykres 1. Poziom internetowej aktywności młodych dorosłych

Źródło: opracowanie własne.

prezentuje tabela 1. Oszacowane średnie brzegowe przedstawiono na wykresie 2. Odnotowano silny efekt zmiennych demograficznych ($\log[BF] = 3,04$). Analiza współczynników regresji oraz oszacowanych średnich brzegowych sugeruje jednak, że przy kontroli pozostałych predyktorów efekty tych zmiennych nie są wiarygodne statystycznie, na co wskazują również oszacowane średnie brzegowe (wykres 2)⁴.

Tab. 1. Rezultaty analiz regresji porządkowej probit dla aktywności politycznej w internecie

Aktywność w internecie	M	SE	LI	UI	log[BF]
Stała [1]	-2,21	0,34	-2,88	-1,58	
Stała [2]	0,45	0,32	-0,19	1,07	
Stała [3]	2,49	0,34	1,8	3,13	
Płeć	-0,14	0,09	-0,32	0,03	3,04
Miejsce zamieszkania	0,01	0,08	-0,15	0,16	
Wiek	0,01	0,1	-0,18	0,2	
Wykształcenie	-0,03	0,09	-0,21	0,13	
Godziny w sieci	-0,48	0,09	-0,65	-0,3	18,54

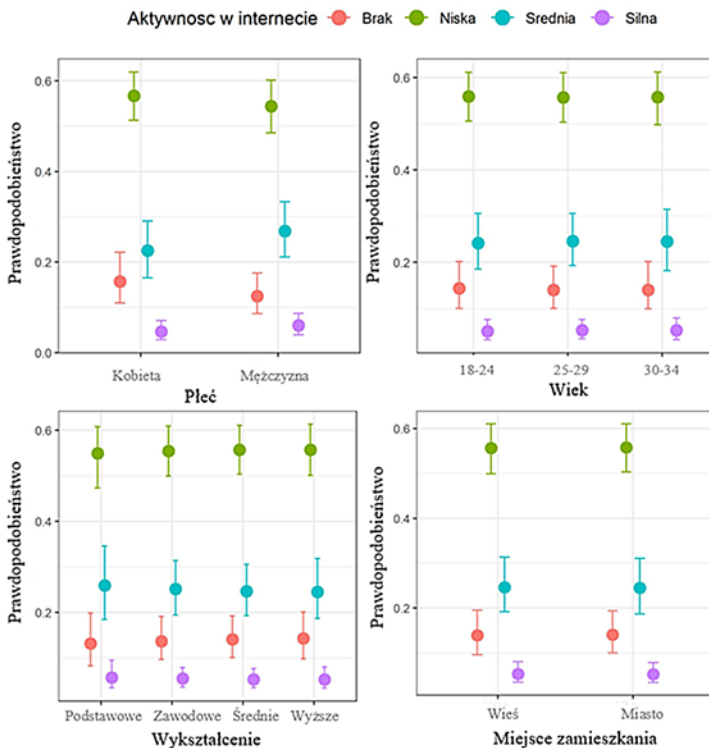
⁴ Wnioskowanie o statystycznej wiarygodności parametru (np. różnicy pomiędzy pomiarami) wykonuje się poprzez wyliczenie średniej oraz 95% przedziału wiarygodności (ang. *Credibility Interval*, CI). Statystycznie wiarygodny efekt to taki, dla którego 95% CI nie zawiera zera (Makowski, Ben-Shachar & Lüdtke, 2019).

Aktywność w internecie	M	SE	LI	UI	log[BF]
Zainteresowanie polityką	0,44	0,07	0,32	0,58	46,56
Poglądy polit. [1]	-0,03	0,16	-0,33	0,28	3,38
Poglądy polit. [2]	0,12	0,13	-0,12	0,39	
Poglądy polit. [3]	0,32	0,13	0,05	0,58	
Udział w wyborach	-0,3	0,1	-0,51	-0,1	2,72

Nota: Stała [X] to estymowane odległości pomiędzy kategoriami zmiennej zależnej na skali latentnej; M, SE, LI i UI to średnia, błąd standardowy oraz dolny i górny 95% przedział wiarygodności rozkładu *a posteriori* współczynników regresji.

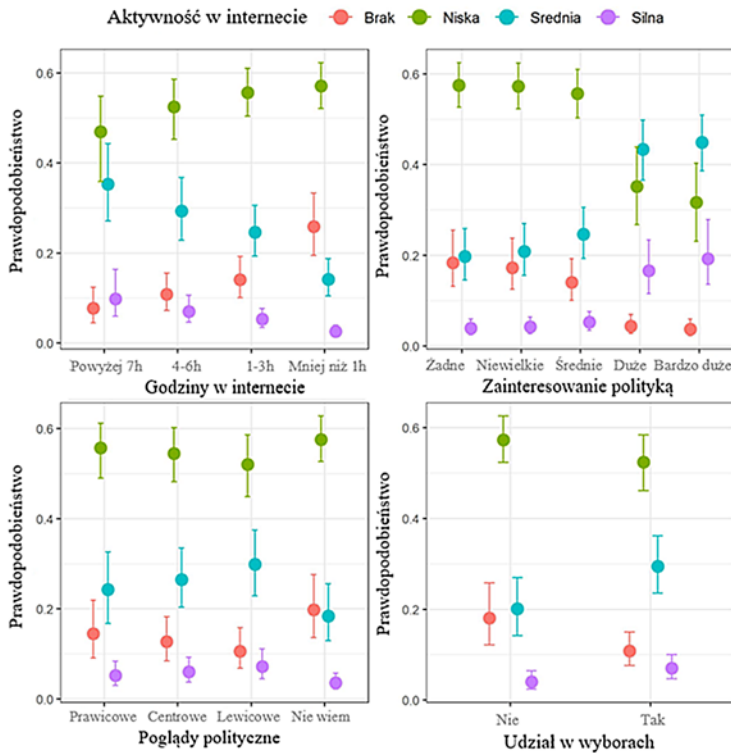
Źródło: opracowanie własne.

Efekt godzin spędzonych w sieci był wiarygodny statystycznie i ekstremalnie silny ($\log[BF] = 18,54$). Jak można zobaczyć na wykresie 3, wszyscy respondenci bez względu na czas spędzany w Internecie cechowali się najczęściej niskim

Wykres 2. Oszacowane średnie brzegowe dla predyktorów poziomu aktywności w internecie – zmienne demograficzne

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 3. Oszacowane średnie brzegowe dla predyktorów poziomu aktywności w internecie – dodatkowe zmienne

Źródło: opracowanie własne.

poziomem internetowej aktywności. Jednakże wraz ze wzrostem liczby godzin spędzonych w Internecie rosła proporcja osób o silnej i średniej aktywności oraz malała proporcja osób o aktywności niskiej i żadnej (wykres 3). Ankietowani, którzy deklarowali, że korzystają mniej niż jedną godzinę dziennie z sieci, wyróżniali się najczęściej niskim poziomem internetowej aktywności lub jej brakiem. Natomiast badani, którzy przyznali, że spędzają w przestrzeni wirtualnej powyżej siedmiu godzin dziennie, wyróżniali się niskim oraz średnim poziomem internetowej aktywności. Dodatkowo była to również grupa, w której więcej respondentów uplasowało się na poziomie silnej aktywności niż na poziomie braku aktywności.

Efekt stopnia zainteresowania polityką również okazał się ekstremalnie silny i wiarygodny statystycznie ($\log[BF] = 46,56$). Wraz ze wzrostem stopnia zainteresowania polityką rosła proporcja osób o silnej i średniej aktywności oraz malała proporcja osób o aktywności niskiej i żadnej (wykres 3). Respondenci, którzy

wskazywali, że ich zainteresowanie polityką jest żadne, niewielkie oraz średnie cechowali się najczęściej niskim poziomem internetowej aktywności, natomiast ankietowani określający swoje zainteresowanie polityką jako duże lub bardzo duże odznaczali się w większości średnim poziomem aktywności. Należy także zaznaczyć, że badani deklarujący duże i bardzo duże zainteresowanie polityką znacznie częściej niż pozostali wyróżniali się silnym poziomem internetowej aktywności.

Dla poglądów politycznych odnotowano wiarygodny statystycznie i silny efekt ($\log[BF] = 3,38$). Jak można zobaczyć na wykresie 3, wszyscy respondenci bez względu na deklarowane poglądy polityczne cechowali się najczęściej niskim poziomem internetowej aktywności. Jednakże wśród osób, które nie potrafiły określić swoich poglądów, proporcja ankietowanych o braku aktywności były największa, a proporcja osób o silnej aktywności najmniejsza. W grupie osób z lewicowymi poglądami odnotowano natomiast największe proporcje osób o średnim poziomie aktywności oraz najmniejsze proporcje osób o braku aktywności. Co ciekawe, proporcje poziomów aktywności wśród grup o poglądach prawicowych i centrowych były do siebie bardzo podobne.

Odnotowano również silny efekt udziału w ostatnich wyborach ($\log[BF] = 2,72$). Zarówno ankietowani deklarujący udział w poprzednich wyborach parlamentarnych, jak i niebiorący udziału najczęściej wyróżniali się niskim poziomem aktywności w internecie. Jednocześnie warto wskazać, że wśród respondentów, którzy brali udział w wyborach, odnotowano większe proporcje osób o średnim i silnym poziomie aktywności oraz mniejsze proporcje osób o poziomie niskim i braku aktywności (wykres 3).

Zakończenie

Niniejsze badania potwierdziły hipotezę, iż młodzi dorośli, pomimo że często korzystają z technologii informacyjnych i komunikacyjnych, prezentują stosunkowo niski poziom aktywności internetowej. Ankietowani najczęściej cechowali się niskim oraz umiarkowanym poziomem aktywności internetowej. Nie bez znaczenia okazał się czas spędzony w przestrzeni wirtualnej. Dostrzeżono, że wraz ze wzrostem liczby godzin spędzonych w sieci internetowej rosła proporcja osób o silnej i umiarkowanej aktywności, natomiast malała proporcja osób o aktywności niskiej oraz jej braku. W związku z tym należy wskazać, że istnieje korelacja pomiędzy czasem spędzonym w sieci a zaangażowaniem młodych dorosłych w Internecie. Uwidocznione to zostało w badaniach, gdyż respondenci,

którzy spędzali więcej czasu w Internecie, wykazywali się wyższym poziomem internetowej aktywności.

Internet, w tym media społecznościowe stały się przestrzenią umożliwiającą aktywność użytkowników niemal na każdej płaszczyźnie życia, w tym również na płaszczyźnie politycznej. Jest to przestrzeń oferująca zróżnicowane możliwości podejmowania działań obywatelskich. Jednakże niezbędnym warunkiem partycypacji politycznej w sieci jest stopień zainteresowania polityką. Na podstawie badań można wnioskować, że predyktorem skorelowanym z poziomem internetowej aktywności było także zainteresowanie polityką. Ankietowani, którzy wskazywali, że ich zainteresowanie polityką jest niewielkie lub żadne, cechowali się najczęściej niskim poziomem aktywności, natomiast badani deklarujący, że ich zainteresowanie polityką jest duże lub bardzo duże, wyróżniali się zazwyczaj średnim poziomem internetowej aktywności politycznej. Dostrzeżono także korelacje pomiędzy poglądami politycznymi a aktywnością w Internecie. Osoby, które nie potrafiły określić, jakie posiadają poglądy polityczne, zazwyczaj charakteryzowały się także brakiem aktywności, natomiast w grupie osób deklarujących poglądy lewicowe odnotowano największe proporcje badanych o średnim i silnym poziomie internetowej aktywności. Jednocześnie należy także zaznaczyć, iż respondenci, którzy wskazywali, że uczestniczyli w ostatnich wyborach parlamentarnych, także wyróżniali się wyższym poziomem aktywności politycznej w sieci.

Badania empiryczne dowodzą, że istnieje związek pomiędzy zainteresowaniem polityką i partycypacją polityczną w realnym życiu a aktywnością w Internecie. Osoby wykazujące większe zainteresowanie polityką, udział w wyborach, a także osoby, które potrafiły określić swoje poglądy polityczne, cechowały się wyższym poziomem aktywności w świecie online. Oznacza to, że w przypadku zarówno aktywności w mediach społecznościowych, partycypacji i mobilizacji politycznej w Internecie, slaktywizmu, jak i aktywności szerzącej nienawiść w Internecie – ankietowani angażujący się w kwestie polityczne offline byli bardziej aktywni w świecie online.

Bibliografia

- Arnett, J. (2006). The Psychology of Emerging Adulthood: What Is Known, and What Remains to Be Known?. W: J.J. Arnett, J.L. Tanner (red.), *Emerging adults in America: Coming of age in the 21st century* (s. 303–330). Washington: American Psychological Association.
- Bauman, Z. (2006). *Plłynna nowoczesność*. Kraków: Wydawnictwo Literackie.
- Brzezińska, A., Kaczan, R., Piotrowski, K., Rękosiewicz, M. (2011). Odroczone dorosłość: fakt czy artefakt?. *Nauka*, 4, 67–107.
- Chuchro, E. (2005). O walorach edukacyjnych i kulturotwórczych serwisu dla dzieci i młodzieży. W: M. Sokołowski (red.), *Oblicza Internetu. Internet a globalne społeczeństwo informacyjne* (s. 163–170). Elbląg: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu.
- Combes, B. (2009). Generation Y: Are they really digital natives or more like digital refugees?. *Synergy*, 7 (1), 31–40.
- Friston, K., Ashburner, J., Kiebel, S., Nichols, T., Penny, W. (2006). *Statistical parametric mapping: the analysis of functional brain images*. Cambridge: Academic Press.
- Grodzka, D. (2009). E-demokracja. *Studia BAS*, 3 (19), 117–141.
- Gudaniec, A. (2021, 13 Maja). Heraklit z Efezu. *Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu*. Pobrano z lokalizacji: <http://www.ptta.pl/pef/pdf/h/HeraklitzE.pdf> [dostęp: 13.05.2021].
- Gurba, E. (2011). Wczesna dorosłość. W: J. Trempała (red.), *Psychologia rozwoju człowieka: Podręcznik akademicki* (s. 287–311). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Kalinowska-Żeleźnik, A. (2017). Wykorzystanie nowych mediów w komunikowaniu politycznym na przykładzie Urzędu Miejskiego w Elblągu. *Media, Biznes, Kultura*, 2 (3), 43–55.
- Kirschner, P., Bruyckere, P. (2017). The myths of the digital native and the multitasker. *Teaching and Teacher Education*, 67, 135–142. DOI: 10.1016/j.tate.2017.06.001.
- Korzystanie z internetu (2020). *Komunikat z Badań CBOS*, 85. Warszawa: Centrum Badań Opinii Społecznej.
- Lenartowicz-Podbielska, A. (2016). Chaos w czasach płynnej nowoczesności. W: S. Czapiński, A. Kusztal (red.), *Plłynna nowoczesność: Analiza krytyczna* (s. 31–48). Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
- Maciąg, M., Maciąg, K. (2016). *Dzieci i młodzież w XXI w. – ujęcie społeczne*. Lublin: Wydawnictwo Naukowe TYGIEL.
- Makowski, D., Ben-Shachar, M., Lüdtke, D. (2019). BayestestR: Describing Effects and their Uncertainty, Existence and Significance within the Bayesian Framework. *Journal of Open Source Software*, 4(40), 1–8. DOI: 10.21105/joss.01541.
- Ostafińska-Molik, B. (2012). Zagubienie młodzieży – samotne dryfowanie w strumieniu społecznych interakcji. W: E. Wysocka (red.), *Dzieci i młodzież w nieogócinym świecie – zagrożenia rozwojowe i społeczne* (s. 118–132). Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak.
- Palfrey, J. & Gasser, U. (2008). *Born Digital. Understanding the First Generation of Digital Natives*. New York: Basic Books.
- Peret-Drażewska, P. (2014). *Współczesna młodzież postrzegana w perspektywie rówieśników. Studium teoretyczno-empiryczne*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.

- Porębski, L. (2013). Więcej, szybciej, taniej. O radościach i smutkach związanych z elektroniczną demokracją. W: M. Marczevska-Rytka (red.), *Demokracja elektroniczna. Kontrowersje i dylematy* (s. 13–32). Lublin: Wydawnictwo UMCS.
- Sarowski, Ł. (2017). Od Internetu Web 1.0 do Internetu Web 4.0 – ewolucja form przestrzeni komunikacyjnych w globalnej sieci. *Rozprawy Społeczne*, 11 (1), 32–39.
- Stoppel, A. (2020). *Nowe media w polityce: Na przykładzie kampanii prezydenckich w Polsce w latach 1995–2015*. Poznań: FNCE.
- Szafraniec, K. (2011). *Młodzi 2011*. Warszawa: Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.
- Tatarkiewicz, W. (2014). *Historia filozofii*, t. 1. *Filozofia starożytna i średniowieczna*. Warszawa: PWN.
- Tomczyk, Ł. (2017). Nowe media a zagrożenia i działania profilaktyczne na przykładzie założeń programu Bezpieczna+. W: M. Górka (red.), *Cyberbezpieczeństwo dzieci i młodzieży: realny i wirtualny problem polityki bezpieczeństwa* (s. 326–337). Warszawa: Wydawnictwo Difin.
- Urbaniak, M. (2014). Gorzki posmak płynnej nowoczesności. Wybrane zagadnienia z filozofii społecznej Zygmunta Baumana. *Kwartalnik Naukowy Uczelni Vistula*, 4, 5–26.
- Waško, R. (2016). Wybrane aspekty różnicujące pokolenie X, Y i Z w kontekście użytkowania nowych technik i Internetu. W: Z. Rykiel, J. Kinal (red.), *Socjologia codzienności jako niebanalności* (s. 136–153). Rzeszów: Stowarzyszenie Naukowe Przestrzeń Społeczna i Środowisko.

Internet activity of young adults – the empirical research report

SUMMARY The article presents the results of empirical research on the Internet activity of young adults. New communication and information technologies affect almost every aspect of life. Young adults have had contact with cyberspace from an early age, which means, unlike the older generation, the Internet is their natural living environment. The main purpose of the analysis of the collected empirical material was to indicate the level of online activity of the respondents. This article is an attempt to examine the relationship between the respondents' activity in the virtual space and their socio-demographic characteristics (age, gender, level of education, place of residence), the amount of time spent on the Internet, interest in politics, political views and participation in parliamentary elections. The research hypothesis is the assumption that young adults were characterized by low levels of Internet activity. The results of the study support the hypothesis and show that the respondents were characterized by low level of Internet activity. Moreover, there was a correlation between the time spent on the Internet, interest in politics, political views and participation in parliamentary elections. The surveyed group declaring that they use the Internet for more than 4 hours a day, able to define their own political views, participating in elections, and indicating that their interest in politics is high or very high was characterized by a higher level of online activity.

KEYWORDS Internet activity, Internet, new media, young adults, empirical research

Data przekazania tekstu: 31.05.2021; data zaakceptowania tekstu: 30.06.2021.